C/2025/5641

20.10.2025

Objava obvestila o odobreni standardni spremembi specifikacije proizvoda za geografsko označbo v skladu s členom 5(4) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2025/27 [1]

(C/2025/5641)

OBVESTILO O ODOBRITVI STANDARDNE SPREMEMBE

(člen 24 Uredbe (EU) 2024/1143)

„Valcalepio“

PDO-IT-A1366-AM03 – 1. avgust 2025

1. **Ime proizvoda**

„Valcalepio“

2. **Vrsta geografske označbe**

☒ zaščitena označba porekla (ZOP)

☐ zaščitena geografska označba (ZGO)

☐ geografska označba (GO)

3. **Sektor**

☐ kmetijski proizvodi

☒ vina

☐ žgane pijače

4. **Država, ki ji pripada geografsko območje**

Italija

5. **Organ države članice, ki sporoči standardno spremembo**

Ministrstvo za kmetijstvo, prehransko suverenost in gozdarstvo

6. **Opredelitev kot standardna sprememba**

Potrjeno je, da odobritev standardne spremembe in obvestilo o njej izpolnjujeta pogoje za odobritev standardne spremembe v skladu z Uredbo (EU) 2024/1143 in določbami, sprejetimi na njeni podlagi.

Poleg tega ta sprememba ustreza opredelitvi standardne spremembe iz člena 24(4) Uredbe (EU) 2024/1143, saj ne spada med primere iz člena 24(3) navedene uredbe.

7. **Opis odobrenih standardnih sprememb**

1. *Naveden je izraz „riserva“*

Izraz „riserva“ se že uporablja v specifikaciji proizvoda in je rezerviran za rdeča vina „Valcalepio“ z večjimi vrednostmi najmanjšega volumenskega deleža alkohola in daljšim staranjem ter različnimi lastnostmi ob dajanju na trg. Da bi se povečala prepoznavnost vin z izrazom „riserva“, se predlaga, da se navedejo kot posebna vrsta vina.

[1] Delegirana uredba Komisije (EU) 2025/27 z dne 30. oktobra 2024 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2024/1143 Evropskega parlamenta in Sveta s pravili o registraciji in zaščiti geografskih označb, zajamčenih tradicionalnih posebnosti in neobveznih navedb kakovosti ter razveljavitvi Delegirane uredbe (EU) št. 664/2014 (UL L, 2025/27, 15.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/27/oj).

Ta sprememba se nanaša na člene 1, 2, 4 in 5 specifikacije proizvoda ter oddelek Vinarske prakse – Največji donosi enotnega dokumenta.

2. *Sprememba sortne sestave rdečega vina „Valcalepio“*

Predlaga se sprememba sortne sestave rdečega vina „Valcalepio“, tako da se spremeni razmerje med sortama merlot in cabernet sauvignon v korist sorte merlot. Najmanjši delež sorte cabernet sauvignon se zmanjša s 25 % na 10 %, največji delež sorte merlot pa se poveča s 75 % na 90 %. Ta sprememba je potrebna, da se zmanjšajo težave, povezane z močno dovzetnostjo sorte cabernet sauvignon za bolezni lesa (zlasti kap vinske trte), zaradi katerih je vsako leto vse več rastlin nerodovitnih, kar povzroča večje izpade, neenakomerno staranje vinogradov ter s tem povezane tehnične in gospodarske težave. Predlagana je tudi možnost uporabe do 15 % drugih avtohotonih sort (franconia, incrocio terzi in merera) ali sort, povezanih z lokalno tradicijo (rebo), da se okrepi povezava z lokalnim območjem. Ena od možnih sort v teh 15 % je petit verdot za tiste, ki želijo ohraniti bolj mednarodno obarvano zvrst. Kot je bilo potrjeno v pokušnjah, ki jih je izvedel konzorcij, te spremembe ne vplivajo bistveno na profil vina, ki tako ostaja prepoznaven.

Ta sprememba se nanaša na člen 2 specifikacije proizvoda in oddelek Sorte vinske trte enotnega dokumenta.

3. *Sprememba sortne sestave rdečega vina „Valcalepio“ z izrazom „riserva“*

Predlaga se sprememba sortne sestave rdečega vina „Valcalepio“ z izrazom „riserva“, tako da se spremeni razmerje med sortama merlot in cabernet sauvignon v korist sorte merlot. Najmanjši delež sorte cabernet sauvignon se zmanjša s 25 % na 10 %, največji delež sorte merlot pa se poveča s 75 % na 90 %. Ta sprememba je potrebna, da se zmanjšajo težave, povezane z močno dovzetnostjo sorte cabernet sauvignon za bolezni lesa (zlasti kap vinske trte), zaradi katerih je vsako leto vse več rastlin nerodovitnih, kar povzroča večje izpade, neenakomerno staranje vinogradov ter s tem povezane tehnične in gospodarske težave.

V vinu z izrazom „riserva“ niso dovoljene druge sorte vinske trte, kot so v rdečem vinu „Valcalepio“, da se ohranijo bolj mednarodno obarvane bordojske zvrsti in da se to vino razlikuje od rdečega vina „Valcalepio“.

Ta sprememba se nanaša na člen 2 specifikacije proizvoda.

4. *Sprememba sortne sestave vina „Valcalepio“ moscato z izrazom „passito“*

Predlaga se sprememba sortne sestave vina „Valcalepio“ moscato „passito“, pri čemer se najmanjši delež sorte moscato zmanjša s 100 % na 85 %, uvede pa se uporaba drugih sort vinske trte, odobrenih za pridelavo v deželi Lombardiji, in sicer v 15-odstotnem deležu. To omogoča, da se v organoleptični profil vključijo nove note, s katerimi ta vina postanejo prepoznavnejša, zlasti v primerjavi z vini s kontrolirano in zajamčeno označbo porekla DOCG „Moscato di Scanzo“, ter da proizvajalci lahko po potrebi rahlo povečajo proizvodnjo.

Ta sprememba se nanaša na člen 2 specifikacije proizvoda.

5. *Črtanje navedbe o pretežno silicijevo-glinastih tleh*

Na splošno je celotno območje proizvodnje Valcalepio glinasto, zato se zdi navedba o silicijevo-glinastih tleh ponavljanje in se torej predlaga, da se zaradi poenostavitve črta.

Ta sprememba se nanaša na člen 4 specifikacije proizvoda.

6. *Dvig največje nadmorske višine za pridelavo*

Največja nadmorska višina za pridelavo je za vse rdeče sorte vinske trte povečana s 500 m na 600 m, za sorte chardonnay, pinot bianco in pinot grigio pa s 600 m na 700 m nadmorske višine.

Območje pridelave je treba premakniti na večje nadmorske višine, kjer so poleti nižje temperature. Sprememba je potrebna, da se ublažijo težave, povezane z globalnim segrevanjem, ki lahko pospeši fiziološke procese vinske trte ter povzroči stres in poslabšanje analitskih in organoleptičnih lastnosti mošta. Ti učinki so še izrazitejši na manjših nadmorskih višinah.

Ta sprememba se nanaša na člen 4 specifikacije proizvoda.

7. *Določitev možnosti uporabe namakanja v nujnih primerih*

Šteje se, da je to treba določiti, čeprav je določeno že v zakonodaji.

Ta sprememba se nanaša na člen 4 specifikacije proizvoda.

8. *Uvedba največjega donosa grozdja na hektar za vino „Valcalepio“ z izrazom „riserva“ ter povečanje največjega donosa grozdja na hektar za belo vino „Valcalepio“ in vino „Valcalepio“ moscato z izrazom „passito“*

Ker je izpostavljena vrsta „Valcalepio“ z izrazom „riserva“, je določen največji donos grozdja na hektar (9 ton/ha), ki je manjši od tistega za rdeče vino „Valcalepio“ (trenutno so donosi grozdja enaki tudi za vino z izrazom „riserva“), s čimer se poudari, da mora biti vino z izrazom „riserva“ izbor trt in grozdja višje kakovosti, kar se začne že v vinogradu.

Predlaga se povečanje največjega donosa z 9 ton na 10 ton na hektar za belo vino „Valcalepio“, da se spodbudi ohranjanje višjih vsebnosti kislin, ki se ob naraščajočih temperaturah znižujejo in so posebno pomembne pri belih vinih, ker jim dajejo svežino in prijetnost.

Predlaga se povečanje največjega donosa s 6,5 tone na 7 ton na hektar za vino „Valcalepio“ moscato „passito“. Zaradi tega povečanja se zmanjša donos stiskanja (s 40 % na 35 %). Ta sprememba prispeva k izboljšanju kakovosti pridobljenega mošta in hkrati k zmanjšanju končnega donosa vina na posamezno enoto površine.

Ta sprememba se nanaša na člen 4 specifikacije proizvoda in oddelek Enološki postopki – največji donosi enotnega dokumenta.

9. *Vključitev donosa vina „Valcalepio“ z izrazom „riserva“ in zmanjšanje donosa vina „Valcalepio“ moscato z izrazom „passito“*

Ker je izpostavljena vrsta „Valcalepio“ z izrazom „riserva“, je določen donos vina 70 %.

Ob povečanju donosa grozdja za 5 stotov je bil donos vina „Valcalepio“ moscato z izrazom „passito“ zmanjšan s 40 % na 35 %.

Zaradi te spremembe specifikacija proizvoda bolje odraža dejanske razmere v vinski kleti. Pri tej vrsti je donos vina običajno med 30 in 35 %.

Ta sprememba se nanaša na člen 5 specifikacije proizvoda.

10. *Predvidena uporaba presežnih količin*

Opredeljena je predvidena uporaba presežnih količin belega vina „Valcalepio“ in rdečega vina „Valcalepio“. Količine, ki presegajo 70 % in segajo do največ 75 %, se lahko prerazvrstijo pod IGT „Bergamasca“.

Ta sprememba se nanaša na člen 5 specifikacije proizvoda.

11. *Sprememba datumov za dajanje vina „Valcalepio“ moscato z izrazom „passito“ na trg*

Sprememba datuma za dajanje vina „Valcalepio“ moscato z izrazom „passito“ na trg, in sicer z 12. maja na 1. april.

Premik datuma na nekoliko zgodnejši datum ne vpliva na organoleptične lastnosti vina, pač pa olajša trženje.

Ta sprememba se nanaša na člen 5 specifikacije in oddelek enotnega dokumenta „Vinarske prakse – Posebni enološki postopki“.

12. *Sprememba kemičnih, fizikalnih in organoleptičnih parametrov vrste „Valcalepio“ moscato z izrazom „passito“*

Navedba „rahlega pookusa po mandljih“ je bila črtana, da bi bil opis bolj usklajen s profilom vin, ki so trenutno na trgu.

Navedbi najmanjšega volumenskega deleža alkohola in največjega ostanka sladkorja sta bili črtani, da se proizvajalcem omogoči večja svoboda pri razlagi.

Ta sprememba se nanaša na člen 6 specifikacije in oddelek enotnega dokumenta Opis vin.

13. *Odprava omejitev glede vrst zapiral in steklenic ter povečanje največje prostornine za polnjenje vina „Valcalepio“ moscato z izrazom „passito“*

Uporabljajo se lahko alternative tradicionalnim plutovinastim zamaškom in različne oblike steklenice. Dovoljena je torej večja svoboda pri razlagi in trženju.

Poleg tega je bila največja prostornina za polnjenje vina „Valcalepio“ moscato „passito“ povečana z 0,75 litra na 3,0 litra, kar ponuja več možnosti uporabe in večjo svobodo pri trženju.

Ta sprememba se nanaša na člen 7 specifikacije proizvoda.

14. *Posodobitev podatkov o nadzornem organu*

Po spremembah Uredbe (EU) št. 1308/2013, ki so začele veljati z Uredbo (EU) 2024/1143, obvezna vsebina specifikacije proizvoda ne vključuje več imena in naslova organov ali teles, ki preverjajo skladnost z določbami iz specifikacije proizvoda, in njihovih pooblastil.

Poleg tega morajo države članice v skladu s členom 40(1) Uredbe (EU) 2024/1143 objaviti imena in naslove pristojnih organov, pooblaščenih teles in fizičnih oseb iz člena 39(3) navedene uredbe za vsak proizvod z geografsko označbo ter te informacije posodabljati.

Zato je bil člen s podatki o nadzornem organu spremenjen, pri čemer so bile te informacije nadomeščene s sklicem na objavo na uradnem spletišču pristojnega organa države članice.

Ta sprememba se nanaša na člen 10 specifikacije proizvoda, ne pa tudi na enotni dokument.

15. *Redakcijske spremembe specifikacije proizvoda*

V člene specifikacije proizvoda so bile vnesene redakcijske spremembe.

ENOTNI DOKUMENT

1. **Ime**

Valcalepio

2. **Vrsta geografske označbe**

ZOP – zaščitena označba porekla

3. **Kategorije proizvodov vinske trte**

(1) Vino

(15) Vino iz sušenega grozdja

3.1 *Oznaka kombinirane nomenklature*

22 – PIJAČE, ALKOHOLNE TEKOČINE IN KIS

2204 – Vino iz svežega grozdja, vključno ojačena vina; grozdni mošt, razen tistega iz tarifne številke 2009

4. **Opis vin**

4.1 *Belo vino „Valcalepio“*

KRATEK OPIS

Barva: različno intenzivna slamnato rumena.

Vonj: nežen, značilen. Okus: suh, skladen, značilen.

Najmanjši volumenski delež skupnega alkohola: 11,50 %.

Najmanjši ekstrakt brez sladkorja: 18,0 g/l.

Vsi analitski parametri, ki niso navedeni v spodnji preglednici, so skladni z omejitvami iz nacionalne zakonodaje in zakonodaje EU.

Splošne analitske lastnosti

— Največji delež skupnega alkohola (v vol. %): —

— Najmanjši delež dejanskega alkohola (v vol. %): —

— Najnižja vsebnost skupnih kislin: 4,5 grama na liter, izraženega kot vinska kislina

— Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter): —

— Najvišja vsebnost skupnega žveplovega dioksida (v miligramih na liter): —

4.2 *Rdeče vino „Valcalepio“*

KRATEK OPIS

Barva: različno intenzivna rubinasto rdeča.

Vonj: intenziven, prijeten, značilen.

Okus: suh, poln, skladen, obstojen.

Najmanjši volumenski delež skupnega alkohola: 11,50 %.

Najmanjši ekstrakt brez sladkorja: 22,00 g/l.

Vsi analitski parametri, ki niso navedeni v spodnji preglednici, so skladni z omejitvami iz nacionalne zakonodaje in zakonodaje EU.

Splošne analitske lastnosti

— Največji delež skupnega alkohola (v vol. %): —

— Najmanjši delež dejanskega alkohola (v vol. %): —

— Najnižja vsebnost skupnih kislin: 5 gramov na liter, izraženih kot vinska kislina

— Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter): —

— Najvišja vsebnost skupnega žveplovega dioksida (v miligramih na liter): —

4.3 *Rdeče vino „Valcalepio“ z izrazom „riserva“*

KRATEK OPIS

Barva: različno intenzivna rubinasto rdeča, ki prehaja v granatno.

Vonj: eteričen, intenziven, značilen. Okus: suh, polnega telesa, žameten, skladen, obstojen.

Najmanjši volumenski delež skupnega alkohola: 12,50 %.

Najmanjši ekstrakt brez sladkorja: 22,0 g/l.

Vsi analitski parametri, ki niso navedeni v spodnji preglednici, so skladni z omejitvami iz nacionalne zakonodaje in zakonodaje EU.

Splošne analitske lastnosti

— Največji delež skupnega alkohola (v vol. %): —

— Najmanjši delež dejanskega alkohola (v vol. %): —

— Najnižja vsebnost skupnih kislin: 5 gramov na liter, izraženih kot vinska kislina

— Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter): —

— Najvišja vsebnost skupnega žveplovega dioksida (v miligramih na liter): —

4.4 *„Valcalepio“ moscato z izrazom „passito“*

KRATEK OPIS

Barva: različno intenzivna rubinasto rdeča, ki lahko prehaja v češnjevo z granatnimi odsevi.

Vonj: nežen, aromatičen, intenziven, značilen.

Okus: sladek, prijeten, skladen.

Najmanjši volumenski delež skupnega alkohola: 17,00 %.

Najmanjši ostanek sladkorja: 30,0 g/l.

Najmanjši ekstrakt brez sladkorja: 22,0 g/l.

Vsi analitski parametri, ki niso navedeni v spodnji preglednici, so skladni z omejitvami iz nacionalne zakonodaje in zakonodaje EU.

Splošne analitske lastnosti

— Največji delež skupnega alkohola (v vol. %): —

— Najmanjši delež dejanskega alkohola (v vol. %): —

— Najnižja vsebnost skupnih kislin: 5,5 grama na liter, izraženega kot vinska kislina

— Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter): —

— Najvišja vsebnost skupnega žveplovega dioksida (v miligramih na liter): —

5. **Vinarske prakse**

5.1 *Posebni enološki postopki*

1. Najkrajše obdobje staranja: rdeče vino „Valcalepio“

Posebni enološki postopek

Rdeče vino z ZOP „Valcalepio“ se mora pred dajanjem na trg obvezno starati najmanj eno leto, od tega najmanj tri mesece v lesenih sodih, in sicer od 1. novembra v letu, v katerem je bilo grozdje pridelano.

2. Najkrajše obdobje staranja: rdeče vino „Valcalepio“ z izrazom „riserva“

Posebni enološki postopek

Vino „Valcalepio“ z izrazom „riserva“ se mora pred dajanjem na trg obvezno starati najmanj tri leta, od tega najmanj eno leto v hrastovih sodih. Vino se lahko da na trg od 1. novembra tretjega leta po trgatvi.

3. Najkrajše obdobje staranja: „Valcalepio“ moscato z izrazom „passito“

Posebni enološki postopek

Vino „Valcalepio“ moscato „passito“ se ne sme dati na trg pred 1. aprilom drugega leta po letu pridelave grozdja.

5.2 *Največji donosi*

(1) Belo vino z ZOP „Valcalepio“

10 000 kilogramov grozdja na hektar

(2) Rdeče vino z ZOP „Valcalepio“

10 000 kilogramov grozdja na hektar

(3) Rdeče vino z ZOP „Valcalepio“ z izrazom „riserva“

9 000 kilogramov grozdja na hektar

(4) Vino z ZOP „Valcalepio“ moscato z izrazom „passito“

7 000 kilogramov grozdja na hektar

6. **Razmejeno geografsko območje**

Grozdje, namenjeno za proizvodnjo vin z ZOP „Valcalepio“, se mora pridelati znotraj območja, ki je tako opredeljeno: mejna črta poteka od ustja potoka Rino, ki se izliva v jezero Iseo v občini Predore, navzgor ob potoku do poti, ki vodi do naselja I Vasti. Tej poti sledi proti zahodu vse do doline Duago, pri čemer prečka nadmorske višine 340, 504 in 501 m. Nato poteka po poti ob pobočju, dokler ne doseže upravne meje med občinama Sarnico in Predore. Nadaljuje se po poti vse do doline Canola, nato se za kratek čas povzpne po pobočju doline do plastnice na 225 m in od tam sledi tej nadmorski višini, dokler se ne sreča s potjo do vrha La Forcella v bližini počitniškega naselja Villaggio. Od te točke poteka mejna črta po poti do vrha La Forcella vse do višine 398 m. Nato se priključi občinski poti, ki prečka upravno mejo med občinama Sarnico in Viadanica ter pri tem doseže nadmorsko višino 360 m. Od te točke se nadaljuje proti severu vse do soseske Valle Maggiore na nadmorski višini 333 m. Nato zavije proti jugovzhodu ter sledi poti proti zaselkom Scotti, Riva in Case Rasetti, od koder se nadaljuje, dokler ne doseže potoka Guerna blizu nadmorske višine 308 m. Nato poteka ob potoku navzgor in prečka Ambrogi, Forno in Dumengoni, preden doseže Segrone Basso. Od tod sledi poti proti zahodu, dokler se na nadmorski višini 500 m ne priključi cesti Colli di San Fermo, ki se nadaljuje v jugozahodni smeri vse do nadmorske višine 548 m. Zatem se nadaljuje po kolovozu do nadmorske višine 576 m v kraju Costa in prispe do Rio Valle Fienile Biboli na nadmorski višini 604 m. Od te točke gre mejna črta po poti proti Mascherpigni do prelaza Col Croce na višini 669 m, kjer se sreča z upravno mejo med občinama Foresto Sparso in Berzo San Fermo. Tej meji sledi vse do območja Campo Alta, nato pa se nadaljuje vzdolž upravne meje med občinama Entratico in Berzo San Fermo ter pozneje med občinama Entratico in Borgo di Terzo vse do reke Cherio. Reki sledi v smeri njenega toka vse do sotočja s potokom Bragazzo. Ob potoku se povzpne do kraja Costa, kjer se priključi poti, ki poteka ob pobočju hriba nad Redonino, pri čemer prečka upravno mejo med občinama Luzzana in Trescore Balneario, nato pa se nadaljuje do samostana Madonna del Mirabile prek nadmorske višine 482 m in izvira La Piazzola na nadmorski višini 412 m. Od samostana Madonna del Mirabile meja sledi plastnici na višini 400 m vse do doline Val di Carpan, od koder se nadaljuje proti zahodu po poti proti Sant'Ambrogio in prečka upravno mejo med občinama Trescore Balneario in Cenate Sopra, nato pa se priključi kolovozu do posestva Cascina Zagni. Od tam gre proti severu po poti do izvira Cop, nato pa prek nadmorskih višin 620 m in 508 m, krajev Plasso in Foppa, prispe na dno doline Calchera. Nato se nadaljuje po poti, ki gre mimo Locande na nadmorskih višinah 398 in 454 m in prispe do Ca' Pessina (nadmorska višina 537 m). Od tam sledi poti, ki gre mimo Pian Biancheta na nadmorskih višinah 583 m in 686 m ter prečka upravno mejo med občinama Cenate Sopra in Scanzorosciate do nadmorske višine 502 m. Na tej točki se obrne proti zahodu in se priključi obstoječi poti, ki prečka upravno mejo med občinama Scanzorosciate in Nembro, dokler ne doseže nadmorske višine 633 m. Nato se obrne proti severozahodu in se priključi poti, ki vodi do mostu čez reko Serio, ob kateri nato poteka vzdolž celotnega odseka upravne meje med občinama Nembro in Villa al Serio, dokler ne doseže upravne meje med občinama Nembro in Alzano Lombardo. Tej meji sledi proti severu vse do nadmorske višine 378 m, nato pa zavije

proti zahodu do nadmorske višine 698 m, kjer se obrne proti jugu, dokler ne doseže posestva Cascina Frontale. Od te točke mejna črta sledi kolovozu Alzano–Lonno v smeri Mottarello in nato cesti v Brumano, ki ji sledi proti severu do nadmorske višine 559 m, kjer se priključi in sledi poti, ki se z nadmorske višine 559 m prek doline Nese spusti na nadmorsko višino 551 m. Nato sledi novozgrajeni cesti proti naselju Monte di Nese vse do razcepa za Olero. Od tam se nadaljuje po cesti Olera–Busa vse do kraja Stocchi. V bližini kraja Stocchi poteka vzdolž upravne meje med občinama Ponteranica in Alzano Lombardo ter se nadaljuje vzdolž meje med občinama Ponteranica in Ranica, nato pa vzdolž meje med občinama Ponteranica in Torre Boldone do nadmorske višine 657 m, kjer se priključi kolovozu do hriba Ca' della Maresana. Od tu se nadaljuje po poti, ki prek nadmorskih višin 486 in 437 m pride do potoka Morla. Ob potoku se vzpne do nadmorske višine 558 m (Buso della Porta), kjer se nadaljuje po obstoječi poti vse do gradu Castello della Moretta, nato pa se usmeri proti severovzhodu po kolovozu do Ca' del Latte. Nato sledi črti, ki poteka mimo kraja Roccolo in prečka mejo med občinama Ponteranico in Sorisole na nadmorski višini 760 m, doseže nadmorsko višino 644 m v kraju Comunelli Catene Val di Bareden, nato pa se nadaljuje po cesti skozi dolino vse do Via Botta na nadmorski višini 524 m. Od nadmorske višine 524 m se mejna črta nadaljuje po poti, ki vodi mimo Monti della Calchera in doseže kolovoz Colle Barbino, ki mu sledi do nadmorske višine 432 m. Od te nadmorske višine za kratek čas sledi plastnici na višini 432 m do upravne meje med občinama Sorisole in Villa d'Almé, kjer se priključi in sledi poti, ki gre mimo krajev Foresto Secondo, Piazzola in Cascina Belvedere ter prispe v predel Bruntino Alto. Od tu sledi črti do akvadukta Algua na nadmorski višini 368 m. Ob njem poteka vse do Ventolose, kjer na kratko sledi cesti po dolini Valle Brembana vse do odcepa za dolino Valle Imagna. Nadaljuje se po tej cesti, dokler ne doseže reke Brembo in upravne meje med občinama Almenno San Salvatore in Villa d'Almé. Tej meji sledi ob reki Brembo navzgor do sotočja s potokom Imagna, kjer se sreča z mejo med občinama Almenno San Salvatore in Ubiale Clanezzo, ki ji sledi, dokler ne doseže meje med občinama Strozza in Ubiale Clanezzo. Nato se nadaljuje vzdolž upravne meje med občinama Strozza in Almenno San Salvatore, dokler se ne sreča z obstoječo mulatjero do Ca' Madonnina in ji sledi. Prečka mejo med občinama Almenno San Salvatore in Almenno San Bartolomeo ter gre skozi Ca' Puricchio, Albelasco, Cageroli in Camutaglio, dokler ne doseže upravne meje med občinama Almenno San Bartolomeo in Palazzago. Nato se nadaljuje proti jugu vzdolž te meje do mostu čez potok Borgogna, ki mu sledi navzgor do mostu nižje od župnijske cerkve Palazzago na cesti proti zaselku Brocchione, nato pa ob potoku navzgor do poti, ki se zahodno od Monte Brocchione priključi poti od istoimenskega kraja proti Monte Valmora. Po navedeni poti poteka do upravne meje med občinama Palazzago in Pontida, nato pa sledi meji med tema občinama do meje z občino Caprino Bergamasco. Od tam sledi meji med navedeno občino in občino Pontida vse do državne ceste Bergamo–Lecco, nato pa zavije vzdolž te ceste proti vzhodu do samostana Pontida in ceste, ki vodi od samostana do kraja Canto. Nato poteka po poti proti kompleksu Cascina Porcile do upravne meje med občinama Pontida in Sotto il Monte Giovanni XXIII, zatem pa sledi tej meji do meje z občino Carvico. Meja nato sledi meji med občinama Carvico in Pontida vse do upravne meje z občino Villa d'Adda, nato pa meji med občinama Villa d'Adda in Pontida vse do ceste Odiago–Villa d'Adda. Tej cesti sledi skozi Villa d'Adda, Carvico, Brusicco in Gerole Catolare, nato pa gre po poti od te ceste do kraja Piana, od koder sledi cesti od tega kraja do Camaitone, do ceste Villa Gromo–Camozzaglio in nato po tej cesti do odcepa za Ca' Rossa. Od tam zavije proti Ca' Rossa, nato pa po poti in kolovozu do Mapella. Meja nato sledi cesti Mapello–Ambivere vse do meje z občino Palazzago, nato pa do meje med občinama Palazzago in Ambivere vse do ceste Val San Martino. Mejna črta nato poteka po cesti proti Brughieri in Gromlongu vse do odcepa proti kraju Baracche, kjer zavije proti temu kraju in sledi cesti proti San Sosimu, Barzani, Palazzagu vse do meje med občinama Palazzago in Barzana. Tej meji sledi do meje z občino Almenno San Bartolomeo, nato pa poteka ob potoku Lesina do občinske ceste Barzana–Almenno San Bartolomeo, ki ji sledi do kraja Quadrivio. Od tam sledi kolovozu, ki gre pod pokopališčem Almenno San Bartolomeo in prispe do potoka Tornago, ki mu sledi do reke Brembo. Nato se nadaljuje vzdolž upravne meje med občinama Almé in Paladina do potoka Guisa na nadmorski višini 281 m. Od tam se nadaljuje po cesti, ki prečka Sombreno in poteka po nadmorskih višinah 277 m in 275 m ter mimo soseske Cascina Merlata in prispe do Cascine Morlani blizu nadmorske višine 287 m. Od

tam gre mejna črta po upravni meji med občinama Valbrembo in Mozzo proti zahodu do nadmorske višine 257 m. Od te točke se nadaljuje proti jugu po cesti, prek nadmorske višine 254 m in skozi središče občine Mozzo, nato pa prek nadmorske višine 251 m do železniške proge Bergamo–Ponte San Pietro. Nadaljuje se proti zahodu vzdolž železniške proge vse do postaje Bergamo na nadmorski višini 248 m. Nato gre proti severovzhodu po opuščeni železniški progi (označeni s črno črtkano linijo), ki je del železniške proge Valle Seriana, ki se na nadmorskih višinah 261, 269 in 278 m stika z upravno mejo med občinama Torre Boldone in Ranica. Od tam se nadaljuje vzdolž te meje do namakalnega kanala Guidana, od koder se nadaljuje vzdolž meje med občinama Ranica in Gorle, vse do reke Serio. Nato se nadaljuje proti severovzhodu po novi cesti Scanzorosciate do namakalnega kanala Borgogna, ki mu sledi proti jugovzhodu prek nadmorskih višin 247 in 250 m. Priključi se obvoznici in ji sledi vse do ceste SS42, Via del Tonale e della Mendola. Od te točke mejna črta sledi cesti SS42 proti zahodu, dokler ne doseže upravne meje med občinama Albano Sant'Alessandro in Pedrengo. Nato za kratek čas sledi meji proti jugu, dokler se ne priključi železniški progi Bergamo–Brescia. Nadaljuje se po železniški progi proti zahodu, vse do ceste Comonte. Mejna črta od tam poteka vzdolž te ceste proti jugu, prek nadmorske višine 246 m in kraja Comonte. Na kilometru 7 000 se sreča s cesto za Brusaporto in Bagnatico in se nadaljuje jugovzhodno po cesti, prek nadmorske višine 232 m, Brusaporta, nadmorske višine 223 m in Bagnatice, preden doseže cesto v Montello na nadmorski višini 217 m. Nadaljuje se severovzhodno po cesti do Montella in prečka železniško progo Bergamo–Brescia na nadmorski višini 222 m. Železniški progi sledi v jugovzhodni smeri prek nadmorskih višin 228 m in 227 m, vse do reke Cherio (nadmorska višina 226 m). Nato se nadaljuje proti jugu ob reki Cherio, dokler se ne priključi avtocesti Bergamo–Brescia, ki ji sledi jugovzhodno do železniške proge Bergamo–Brescia na nadmorski višini 201 m. Od tu se meja nadaljuje jugovzhodno vzdolž železniške proge Bergamo–Brescia, vse do meje med pokrajinama Bergamo in Brescia. Od te točke se nadaljuje proti severu ob meji do mostu čez reko Oglio v občini Sarnico, blizu nadmorske višine 188 m. Nato poteka po obali jezera Iseo v pokrajini Bergamo proti vzhodu, dokler ne doseže ustja potoka Rino v občini Predore, kjer se je mejna črta razmejitve začela. Iz zgoraj opisanega območja sta izključeni naslednji območji:

(1) od pokopališča v Palazzagu, po cesti proti kraju Brocchione do mostu, od koder se odcepi pot do Monte Picco, vse do vrha Monte Picco. Meja nato sledi poti proti Cascini Posvolta, nato poti do Montebella, nakar poteka ob potoku Borgogna navzdol do meje med občinama Barzana in Palazzago, ki ji sledi do meje z občino Almenno San Bartolomeo, nato pa vodi ob potoku Lesina navzgor do kraja Carosso in nazaj do pokopališča Palazzago;

(2) od meje med občinama Mapello in Ambivere mejna črta sledi cesti, ki povezuje ti naselji, do meje med občinama Ambivere in Palazzago, nato pa meji med tema občinama do naselja Baracchino. Od tam se nadaljuje po cesti za Brughiero, Gromlongo in Cerchiera ter cesti Valle San Martino do samostana Pontida. Meja se nato priključi cesti do kraja Canto in poteka do nadmorske višine 357 m, nato pa vodi po poti in kolovozu po grebenu med dolinama Valle San Martino in Val di Gerra vse do ceste za Canto. Nato sledi cesti do tega kraja in nato poti od Canta do Cascine Porcile, potem pa najprej sledi upravni meji med občinama Pontida in Sotto il Monte Giovanni XXIII ter nato še meji med občinama Mapello in Ambivere, nazadnje pa prispe nazaj do ceste Mapello–Ambivere.

7. **Sorte vinske trte**

Cabernet sauvignon N – cabernet

Chardonnay B

Franconia N

Incrocio terzi n.1 N

Merera N

Merlot R

Moscato di scanzo N – moscato

Petit verdot N

Pinot bianco B – pinot

Pinot grigio – pinot

Rebo N

8. **Opis povezave**

Vino z ZOP „Valcalepio"

Naravni dejavniki, pomembni za povezavo

Geografsko območje je na severu omejeno z Orobskim predgorjem, na vzhodu z jezerom Iseo in na zahodu z goro Monte Canto ter je na splošno gričevnato. Glavne geološke formacije v bergamskem gričevju so *selcifero lombardo*, *maiolica di Bruntino*, navadni *sass de la luna* (ali *pietra di luna*) in apnenčasti *sass de la luna*, drobnozrnati turbiditi, zgornji črni peliti, rdeči peliti, pontidski fliš, peščenjak iz Sarnica, kamen iz Credara, bergamski fliš, fragipan in aluvialna tla. Na splošno na gričevnatem območju severozahodno od Bergama prevladujejo tla iz glinastega skrilavca, medtem ko se vzdolž gričevnatih pobočij proti vzhodu do jezera Iseo izmenjujejo različne, pretežno glinastolapornate formacije.

Na območju Bergama so tri glavna podnebna območja: zahodni griči, vzhodni griči in območje Trescore Balneario (dolina).

Človeški dejavniki, pomembni za povezavo

„Mesto Bergamo je bilo s kmetijskega vidika mesto, kjer se je pridelovalo vino. Skoraj štiri petine kmetijskih površin so do konca 11. stoletja zasedali vinogradi. […] Celo v neposredni bližini mesta, v predmestjih, je bilo vinogradov več kot v povprečju: skoraj tretjina podeželja je bila namenjena pridelavi vina.“ Janut, J., Bergamo 568–1098. Iz istega besedila je razvidno, da so bila zemljišča z vinsko trto (*vinea*) vrednejša kot zemljišča za druge poljščine (*campus*).

„Nobena druga gora ti ni tako ljuba, igrivi Bakh.“ Del Brolo, M., rokopis na pergamentu, 1100–1112. „Dežela je zelo rodovitna in daje izvrstna vina […].“ Sansovino, F., *Ritratto delle più nobili et famose città d'Italia* (Opis najplemenitejših in najznamenitejših mest Italije), 1575. „[…] z vidika kakovosti njegova vina ne zaostajajo za tistimi s sosednjih območij. Dolini Brembo in Serio sta bili porasli z vinogradi, ki so dajali odlična rdeča in bela vina, nared do konca leta in dobra še desetletje.“ Bacci, A., *Storia dei Vini d'Italia* (Zgodovina italijanskih vin), 1596. „[…] Območje je bogato z izvrstnimi vini, kostanjem, mesom, sirom, maslom ….“ Bisaccioni, M., *Relationi et descrittioni universali et particolari del mondo* (Splošna in posebna poročila in opisi o svetu), 1664. Quinzani navaja, da številne prodajne pogodbe, sklenjene v zelo daljni preteklosti, omenjajo zemljišča, zasajena z vinsko trto, kar kaže, kako se je vino takrat pridelovalo in kako je bilo uporabljeno kot oblika plačila. „[…] Leta 1187 je Attone s sklepom rimskega sodišča, ko je bilo škofu Bergama dodeljeno posestvo Almenno, določil, da mora škof kanonikom S. Alessandro vsako leto po veliki noči dati štiri ovne, vino, kruh, moko in jajca za pripravo raviolov […].“ Ronchetti, G., *Memorie* (Spomini). Marengoni trdi, da „vino izhaja iz zveze med okoljem in človeškimi spretnostmi: zato je bilo neizogibno, da vinogradniki na bergamskih gričih pridelujejo vina, kot sta Valcalepio in Moscato di Scanzo“. O tem, kako prebivalci Bergama gojijo vinsko trto, je pisal Pier dè Crescenzi v svojem delu *Opus Ruralium Commodorum* (Priročnik o kmečkih opravilih) v 14. stoletju. O vrednosti, ki so jo prebivalci Bergama pripisovali vinu, priča spor med gvelfi in gibelini glede števila vozov (98 po mnenju gibelinov in 60 po mnenju gvelfov), ukradenih med ropom gibelinov iz Scanza, ki so ga izvedli gvelfi. 27. februarja 1398 se je s tem vprašanjem ukvarjal kronist Castello Castelli v svojem delu *Chronicon Bergomense Guelpho-Ghibelllinum: ab anno 1378 usque ad annum 1407* (Bergamska kronika gvelfov in gibelinov: od leta 1378 do leta 1407). Leta 1569 je meščan Brescie Agostino Gallo v poglavju „Kako dobro zasajajo vinsko trto okoli Bergama“ v svoji knjigi *Le venti giornate dell'agricoltura e dei piaceri della villa* (Dvajset dni kmetijstva in užitkov podeželja) pisal o odličnih tehnikah gojenja vinske trte. Luciano Malachini v delu *Aspetti geo-morfologici della Val Calepio* (Geomorfološki vidiki doline Calepio) navaja: „Pravi prebivalec Bergama, ki bi želel opisati dolino Val Calepio, bi zagotovo pomislil na vina, ki se tam pridelujejo. Pobočja gričev so namreč prekrita z bujnimi vinogradi, ki niso nič manj kakovostni, čeprav so manj znani od tistih na drugih območjih, ki so se bolje organizirala na trgu.“ O zgodovini vinogradništva na območju Bergama je pisal tudi dr. Bruno Marengoni, med drugim v razpravi z enakim naslovom kot že omenjeno Quinzanijevo delo: „[…] Številna vinorodna območja se lahko po svoji starodavnosti kosajo z območjem Bergama.

Nekatera jo po donosu celo presegajo. Le redka pa se lahko pohvalijo s tako pomembnim razvojem kakovosti skozi čas.“

Vina z ZOP „Valcalepio“ imajo zaradi različnih vrst vina in sort vinske trte, ki jih sestavljajo, posebne organoleptične lastnosti, kot so opisane v členu 6 specifikacije proizvoda, ki omogočajo njihovo jasno prepoznavnost in razlikovanje po njihovem geografskem okolju.

Kakovost in organoleptične lastnosti vrst vina z ZOP so posledica geografskega okolja, vključno s človeškimi dejavniki, ki vplivajo na celotni postopek proizvodnje. Značilnosti tal, podnebje ter tradicionalni agronomski in enološki postopki na območju Bergama dajejo tem vinom njihove posebne lastnosti. Z analitskega in organoleptičnega vidika imajo ta vina lastnosti sort vinske trte, iz katerih so proizvedena, ki izhajajo iz okolja in podnebja, v katerem se te gojijo.

9. **Bistveni dodatni pogoji (pakiranje, označevanje, ostale zahteve)**

—

Povezava na specifikacijo proizvoda

https://www.masaf.gov.it/flex/cm/pages/ServeBLOB.php/L/IT/IDPagina/23144